

Gespreksactiviteiten. De rol van de professional

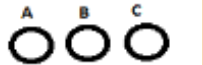

Meedoen aan gesprekken stelt hoge eisen aan de professional. Je geeft leiding aan het gesprek, regisseert het verloop en beschermt de beurten. Tegelijkertijd volg je de inbreng van de kinderen en toon je echte interesse voor de inhoud. Hoe worden gesprekken productief en ontwikkelingsgericht?:

- Het gespreksonderwerp is voor elke deelnemer duidelijk. Het gesprek 'gaat ergens over' en de kinderen 'hebben er wat mee'.
- Er is sprake van betekenisonderhandeling.
- Het verhaal dat de deelnemers opbouwen wordt verrijkt met noties uit de culturele agenda van de professional (bijvoorbeeld historische concepten).
- Gesprekken voltrekken zich met en zonder professional (denk bijvoorbeeld aan uitwisselen in tweetallen). De professional kan gebruik maken van deze drie typen respons:
 1. **Ruimte scheppen**
Door stil te zijn, korte uitnodigende reacties te geven (oké, vertel, o, joh!) en door houding en mimiek laten zien 'er bij' te zijn.
 2. **Revoicing**
Het ontvangen van de inbreng en het herformuleren ervan. De bedoeling van herformuleren is de formulering van het kind geschikt te maken voor het vervolg van het gesprek. De professional zorgt ervoor dat de inbreng helder wordt voor anderen, verbonden wordt aan het gespreksonderwerp en aan de eerdere inbreng van andere kinderen. Bovendien zorgt de herformulering voor ruimte om de inbrenger te laten reageren. Bijvoorbeeld over het verdwijnen van rook uit de iglo: "Nee, ik bedoel niet uit de schoorsteen door dat gat vooraan."
 3. **Vragend verder gaan**
Om de kinderen te activeren hardop te denken met elkaar is de ene vraag beter dan de andere. Vooral open vragen geven kansen op uitgebreide bijdragen van de deelnemers (Wat denk jij? Hoe zou het verder kunnen gaan? Vind jij dat ook belangrijk?)

Gesprekken en vragen om het denken en redeneren te stimuleren

In gesprekken ontstaan ideeën, vertellen kinderen over hun eigen ervaringen, worden onderwerpen aangescherpt, worden activiteiten geëvalueerd en wordt gereflecteerd. Gesprekken zorgen voor de inhoud, het uitwisselen van informatie en voorkennis en voor de verbinding binnen het thema. Gesprekken tussen kinderen zijn productief als ze 'exploratory talk' of een onderzoekend gesprek worden. Hier gaat het om: samen verkennen en doorbouwen aan ideeën, verklaringen en/oplossingen. Met als doel het denken en redeneren van alle deelnemers te stimuleren.

Onderstaand schema geeft suggesties voor de inbreng van de professional:

Verzamelen doel = inbreng Kenmerken:		Vragen die de professional kan stellen om het denken/redeneren te bevorderen:
Ervaringen en ideeën komen van iedereen op tafel	Vertel eens ... wat denk je?	
Kinderen brengen verschillende bevindingen/argumenten in	Waar heb je dit gehoord/gezien? Wie heeft je dit verteld?	
Er worden informerende vragen gesteld over de inbreng	Wat bedoel je precies met ...?	
Er worden argumenten/voorbeelden gegeven bij inbreng	Nu hoor ik jou dit zeggen ... heeft dat te maken met?	
Kinderen vatten ingebrachte bevindingen/argumenten samen	Professional bevraagt inbreng aan degene die het inbrengt	
	Professional vat de ingebrachte bevindingen/argumenten samen	
	Professional vraagt naar meer bevindingen/argumenten	
Verdedigen doel = overtuigen Kenmerken:		
Kinderen proberen elkaar te overtuigen met niet-inhoudelijke argumenten	Hoe weet je dat? Wat is je bron?	
Kinderen proberen elkaar te overtuigen met inhoudelijke argumenten (bijv. bevinding/voorbeeld)	Waarom ben je hier zo zeker van? Dus volgens jou ...? Weet je dit of denk je dit? Wie heeft er iets anders ontdekt?	
Kinderen vergelijken de verschillende inbreng/standpunten	Is deze nieuwe informatie een feit of een mening? Hoe weet je dat? Welke bron vinden wij het meest geschikt? Over welke tijd vertelt deze bron?	
Kinderen stellen hypothese op per bevinding/standpunt (elk eigen hypothese)	Wat vragen we ons nu af? Welke veranderingen zien we?	
Het kind vraagt of bevinding/argument van de ander wel klopt	Wat vinden we opvallend bij onze nieuw gevonden info?	
De professional vraagt/daagt kinderen (uit) op elkaar te reageren	Welke verschillen komen we tegen, kunnen we deze verklaren?	
	De professional vat bevindingen samen/verbindt bevindingen (bijv. verschillende standpunten tegenover elkaar plaatsen)	
Voortbouwen doel = overeenstemming/verdieping Kenmerken:		
Kinderen reageren inhoudelijk op elkaars inbreng met argumenten, met als doel om tot één antwoord te komen.	Hoe denk jij dat dit komt? Vanuit welk perspectief wordt deze informatie verteld?	
Kinderen stellen elkaar inhoudelijke vragen o.b.v. inbreng (vergelijk verzamelende fase)	Wat zou je nu preciezer willen weten? Overeenkomsten/verschillen? De professional vraagt om op elkaar te reageren	
Kinderen vergelijken bevindingen/argumenten om tot gezamenlijk antwoord te komen.	Wat is de strekking van jullie onderzoek? Professional vraag of de bevinding/het argument klopt	
Kinderen trekken conclusies/komen tot een antwoord	Hoe zit het nu? Wat weten we?	
Kinderen overwegen elkaars inbreng	Wat denk jij van deze bevindingen? Is je idee of mening veranderd?	
Kinderen stellen hypothese op (gezamenlijk)	professional vat bevindingen samen/verbindt bevindingen (bijv. door een tijdlijn te schetsen)	

(Bron: MiBo onderzoek 2018. Vrij naar Mercer & Littleton, 2007)